

Саме це допоможе створити унікальне екологічно-привабливе житлове середовище, яке буде безпечним для природи і прийнятним для сформованої містобудівної ситуації.

Література

1. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Електронний ресурс: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>;
2. Економічний енциклопедичний словник : [у 2 т.] / [С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій] ; за ред. С.В. Мочерного. – Л. : Світ, 2005. – 563 с.;
3. Я. В. Селіхова. Історичний аналіз розвитку енергоефективних екологічних поселень, класифікація та світові приклади. Електронний ресурс: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5777/5696>;
4. Граник, Ю.Г. Объемно-планировочные решения при формировании новых типов энергоэффективных жилых зданий/ Ю.Г.Граник, А.А.Магай В.С.Беляев // Энергосбережение.2003;
5. Табунщиков Ю.А. Принципы формирования энергоэффективных жилых районов / Международный электронный научно-образовательный журнал «АМІТ»;
6. Energy and resource efficient urban neighbourhood design principles for tropical countries. A Practitioner's Guidebook. United Nations Human Settlements Programme 2018;
7. H. Handan Yücel Yıldırım, Arzuhan Burcu Gültekin and Harun Tanrivermiş. Evaluation of Cities in the Context of Energy Efficient Urban Planning Approach.

УРБОЕКОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ МІСЬКОГО СТАЛОГО ТУРИЗМУ У ЧЕРКАСЬКОМУ РЕГІОНІ

СЛАТВІНСЬКА Л. А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

slatvinska8888@ukr.net

Держава проголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки та культури і створює умови для туристичної діяльності. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи в межах своїх повноважень вживають заходів, спрямованих на: забезпечення закріплених Конституцією України прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля при здійсненні туристичних подорожей, захист громадян України за її межами; забезпечення особистої безпеки туристів, збереженість їх майна, не завдання шкоди довкіллю [1].

За даними Організації Об'єднаних Націй 55% населення світу вже проживає в містах, а до 2030-го року очікується, що ця частка досягне 60%, а до 2050-го – 70%. National Tourism Organization of Ukraine у партнерстві із World Tourism Cities Federation оголошено 2021 роком міського туризму. Згідно з

визначенням Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), «Міський туризм – це вид туристичної діяльності, яка здійснюється в міських просторах, для яких характерна несільськогосподарська економіка, розвинена промисловість, торгівля, сфера послуг, і які є вузловими транспортними пунктами. Міста мають широке розмаїття культурних, архітектурних, технологічних, соціальних і природних вражень, а також місць для відпочинку і бізнесу» [2].

Кількість міського населення, за даними Всеукраїнського перепису населення станом на 5 грудня 2001 року становила 32 млн 574 тис. осіб, або 67,2 %, сільського – 15 млн 883 тис. осіб, або 32,8 %. Міста з найбільшою кількістю населення (понад 1000000): Київ, Харків, Дніпро, Донецьк, Одеса [3].

Чисельність наявного населення Черкаської області станом на 01.01.2020 р. становила 1192,1 тис. осіб (16 місце в Україні), у т. ч. міське - 678,7 тис. осіб (56,9%), сільське – 513,4 тис. осіб (43,1%). Середня щільність населення - 57 осіб/кв. км [4].

Міста і метрополії в усьому світі є центрами тяжіння людей, подій, фінансових та інших ресурсів. Міста притягують до себе людей розвитком цивілізації, системою освіти, робочими місцями, економічним зростанням і потоком інформації. При цьому, важливо усвідомлювати, що сталий розвиток будь-якого регіону, можливий лише при дотриманні економічного, соціального та екологічного балансу і рівномірного територіального розподілу населення регіонах. А це передбачає гармонійний розвиток великих метрополій і сусідніх з ними невеликих міст та сіл з правильним кількісним розподілом населення в них і турботою про навколишнє середовище.

Міський або урбан-туризм може являти собою рушійну силу в розвитку міст і робити міста більш відкритими, безпечними, життєздатними і стійкими. Туризм безперечно розвиває в містах зони відпочинку, покращує інфраструктуру, мобільність, доступність і умови життя як для місцевого населення, так і комфортне перебування для туристів і відвідувачів.

Реалізація потенціалу туризму як інструменту сталого та інклюзивного зростання міст вимагає багатостороннього і багаторівневого підходу, заснованого на тісній співпраці між туристичними та нетуристичними структурами в міських радах та адміністраціях, а також постійну системну та комплексну взаємодію з приватним сектором, місцевим населенням і самими туристами [4].

В даний час в туристично-рекреаційному секторі економіки Черкаського регіону спостерігається інтенсивне формування різних бізнес-процесів різних сфер діяльності, платформою для яких є стратегії галузевого, національного, міжнародних, інтегрованих рівнів.

Урбоекологія є основою розвитку міського туризму Черкаського регіону, тому саме через призму досліджень урболандшафтів, змін природно-просторових ресурсів міст, їх ґрунтового покриву, повітряного басейну, поверхневих і підземних вод, рослинного і тваринного світу, різних видів забруднень і формується територія рекреаційно-туристичного комплексу.

Урбоекологія Черкащини включає також раціональне проектування та екологічно оптимальні варіанти будівництва міських структур. Дотримання законів, закономірностей та принципів урбоекології сприятиме розвитку та ефективній організації міського туризму та сталому розвитку.

З розвитком процесів урбанізації та зростанням відчуження природного середовища міська людина повинна включати нові адаптивні (фізіологічні, психологічні, соціальні) механізми, які не є безмежними. Туристичне місто є середовищем не тільки для проживання, відпочинку людей, а й для існування різних видів рослин і тварин [5].

Тому, для розвитку та управління у сфері урбан-туризму, урбо-екології рекомендовано враховувати вказівки і методи сталого туризму, що застосовуються до всіх форм туризму у всіх типах напрямків, включаючи масовий туризм та різні сегменти туристичної сфери. Принципи сталого розвитку стосуються екологічних, економічних та соціокультурних аспектів розвитку туризму, і між цими трьома вимірами має бути встановлений відповідний баланс, щоб гарантувати його довгострокову стійкість.

Таким чином, міський туризм повинен забезпечувати сталий розвиток туризму, а саме: оптимально використовувати екологічні ресурси, які є ключовим елементом у розвитку туризму, підтримуючи важливі екологічні процеси та допомагаючи зберегти природну спадщину та біорізноманіття; поважати соціокультурну автентичність приймаючих громад, зберігати їхню побудовану, живу культурну спадщину, традиційні цінності, сприяти міжкультурному порозумінню і толерантності; забезпечувати життєздатні, довгострокові економічні операції, забезпечуючи соціально-економічні вигоди всім зацікавленим сторонам, які розподілені справедливо, включаючи стабільну зайнятість, можливості отримання прибутку, соціальні послуги для приймаючих громад і сприяючи зменшенню бідності [6].

Отже, урбоекологія та міський туризм забезпечуючи сталий туризм, стратегічно націлені підтримувати високий рівень задоволеності туристів і забезпечувати туристам значущий досвід, підвищуючи їх обізнаність у питаннях сталого розвитку та пропагуючи серед них практику екологічного, міського, сталого туризму.

Література

1. Закон України «Про туризм». URL: <https://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
2. National Tourism Organization of Ukraine. URL: http://www.ntoukraine.org/year2021_ua.html
3. Україна. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Програма розвитку туризму в Черкаській області на 2021-2025 роки. URL: <https://strategy2027-ck.gov.ua/2020/09/11/pryjnyato-strategiyu-rozvytku-cherkashhyny-na-2021-2027-roky/>
5. Урбоекологія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
6. [UNWTOsustainable-development](https://www.unwto.org/sustainable-development) URL: <https://www.unwto.org/sustainable-development>

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕКСТИЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

СТАЛІНСЬКА І. В., БАЄВА Л. В.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

stalinskaairina5@gmail.com, milka28081998@gmail.com

Одна з основних екологічних проблем текстильної промисловості – це кількість води, що використовується на всіх етапах виробництва та хімічне навантаження, яке вона несе. Текстильна промисловість потребує великої кількості води, адже для виробництва 1 кг текстилю може витратитися до 200 л води. В результаті різних процесів виділяється значна кількість забрудненої води. Вчені зауважили, що текстильна промисловість відповідає за близько 20% всього забруднення води у світі. Так само, кілька останніх досліджень підкреслюють пряму відповідальність текстильної промисловості за рівень забруднення понад 1,5 мільярда літрів води у всьому ланцюжку виробництва.

Майже всі процеси галузі генерують стічні води. Вони складаються з очищеної води, технологічної води, безконтактної охолоджуючої води та зливної води. Кількість і склад стічних вод змінюється і залежать від різних факторів, включаючи характер обробленої тканини, нанесений барвник або спеціальну обробку; тип процесу; обладнання, що використовується; та пануючу філософію управління щодо використання води. Процеси, в яких використовується вода, включають знебарвлення, чистку, відбілювання, мерсеризацію, фарбування, прання, нейтралізацію і сольову ванну [1].

Якість води дуже впливає на якість обробки і витрати хімікатів, тому перед використанням в опоряджувальному виробництві її очищують від зважених частинок, розчинених домішок, тому що розчинені у воді солі можуть